

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit Gül** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Filiz Kerestecioğlu
Ankara Milletvekili

Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda, koğuşlara verilen sıcak suyun kullanılamaz halde olduğu, pas koktuğu ve önce kırmızı ve kahverengi aktığı sonra sarımsı renkte akmaya devam ettiği, mahpuslar ve insan hakları örgütleri tarafından dile getirilmektedir. Sorunun aylardır devam ettiği gerek basından, gerekse Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Hapishane İdaresi, Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu gibi sorunu tespit etmek veya çözmekle yetkili mercilere yapılan başvurulardan kolaylıkla tespit edilebilir.

Sorunun devam etmesi, mahpusların temizlik, yıkanma gibi zaruri ihtiyaçları için bu suyu kullanmak zorunda bırakılması anlamına gelmektedir. Ayrıca anneleriyle birlikte kalan çocuklar da bu durumdan aynı şekilde etkilenmektedir. Başvurular; mahpuslar arasında bir süredir idrar yolları enfeksiyonu, kulak enfeksiyonu, gözlerde yanma ve kaşıntı, cilt rahatsızlıkları, genital rahatsızlıklar gibi sudan kaynaklanabilecek hastalıkların görüldüğünü ortaya koymaktadır. Mahpuslardan bazıları, rahatsızlıklarının sudan kaynaklanıp kaynaklanmadığının anlaşılması için hapishane doktoruna gittiklerinde “pas birşey yapmaz ayakta banyo yap” yanıtıyla karşılaştıklarını da ifade etmiştir.

Haziran 2018'den beri uygulanan mahpus başı 120 litre soğuk, 30 litre sıcak su kotası ise yaşanan sorunların artmasına neden olmaktadır. Suyu temizlenmesi için bir süre boşa su akıtmak gerektiği ve zaten sınırlı olan su miktarının bu durumda en asgari temizlik ihtiyaçları için bile yetmediği de belirtilmiştir.

Başvurular üzerine hapishane idaresiyle görüşen STK'lar ve meslek örgütleri; idarenin doğrudan sorunu çözebilecek yetkisinin olmadığı ancak çözüme yönelik girişimlerde bulunduğu; bazı yerlerde çözüm için çalışmalar yapıldığı; su tesisatının çok eski olduğu ve idarenin, metal boruların plastik borularla değiştirilmesi talebinin kabul görmediği bilgisine ulaşmıştır.

Hapsetme kişileri özgürlüklerinden yoksun kılmak anlamına gelir. Hapsetme söz konusu olduğunda kamu otoriteleri alıkonulma koşullarının “insan haklarının gerektirdiği gibi” olmasını ve gerekli bakım ve sağlık hizmetlerini sağlanmaktan yükümlüdür. Bu yükümlülükler; “BM Mahpuslara Uygulanacak Asgari Standartlar”,

1026

“BM Tıbbi Etik İlkeler”, “BM Herhangi Biçimde Alınan veya Hapsedilen Kişilerin Korunması için İlkeler Manzumesi”, “Mahpusların Islahı için Temel İlkeler”, “Özgürlüğünden Yoksun Bırakılmış Çocukların Korunmasına İlişkin Birleşmiş Milletler Kuralları” ve 5275 sayılı Kanun ile tanımlanmıştır. Ek olarak, 2010 yılında kabul edilen BM Bangkok Yasaları (Birleşmiş Milletler Kadın Tutuklular İçin Gözetimsiz Önlemler ve Kadın Hükümlülere Muamele Yasaları) özellikle kadınların farklı ihtiyaçlarının ve hapishanede ebeveynleriyle yaşayan çocukların ihtiyaçlarının ayrıca gözetilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Tüm bu mevzuat; hapishanelerde temiz suya ve sağlık hizmetlerine erişim ile iyi hijyen standartlarının; insan haklarının gerektirdiği insancıl bir ortamın sağlanmasının temel unsurları olduğunu açıkça göstermektedir.

Sorunun aylardır çözülmemesi, buna rağmen su kotasının ısrarla sürdürülmesi ve sağlık sorunlarını dile getirenlere karşı aşağılayıcı ve üstünlük tutum mahpusların temel haklarını açıkça ihlal etmektedir. Ayrıca mahpusların aylardır sorunlarını dile getirmek üzere başvurdukları merciiler de adım atmayarak bu ihlallerin sürmesine göz yummaktadır.

Bu bağlamda;

1. Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumundaki sıcak sudaki kirlilik sorunu aylardır neden çözülmemiştir? Sorunu ivedilikle çözmek için girişimde bulunacak mısınız?
2. Sorunu aylardır çözmayerek ve belirtilen sağlık sorunlarının çözümüne yönelik tedbir almayarak mahpusların temel haklarının ihlaline neden olan personel ve yöneticiler hakkında idari işlem başlatacak mısınız?
3. Temiz su verilmemesine rağmen su kotasını devam ettirerek mahpusların haklarını ihlal etmeye devam edecek misiniz?
4. Hapishane idaresinin boruların değiştirilmesi yönündeki talebi kim tarafından ve hangi gerekçeyle reddedilmiştir?
5. Mahpus başına su miktarı hangi ölçütlere göre belirlenmiştir? Kota hangi gerekçeyle getirilmiştir? Başka hangi hapishanelerde kota uygulanmaktadır?